

Rokovanie pracovnej skupiny Ľudia bez domova komunitného plánovania sociálnych služieb dňa 8. 3. 2022

Stretnutie online: 9:00 – 10:30, online

Prítomní za členov pracovnej skupiny (ďalej len PS):

Depaul Slovensko, Divadlo bez domova, Domov pre každého, Návrat, OZ Brána do života, Proti prúdu,

Hostia: **MiÚ Ružinov,**

Sekcia sociálnych vecí magistrátu hl. mesta SR Bratislavy (ďalej len SSV):

Zuzana Kubíková Michalidesová (vedúca pracovnej skupiny), Jana Hojsíková (tajomníčka pracovnej skupiny), kolegovia oddelenia dostupného bývania a pomoci ľuďom bez domova

Facilitátor: Peter Guštafík (PDCS, o.z.)

Zapisovateľka: Lucia Kalmárová (PDCS, o.z.)

Program

1. Harmonogram tvorby KPSS
2. Širšie aspekty rozvoja sociálnych služieb na území mesta
3. Vyhodnotenie pripomienok k realizačnej tabuľke (opatrení, aktivít, ukazovateľov)

Hlasovanie: za: 5 proti:0 zdržal sa:1

Program bol schválený.

Jeden člen PS sa pripojil po hlasovaní.

Vedúca skupiny po schválení programu, pokračovala predstavením ďalších krokov v procese tvorby nového KPSS do marca 2022, ktoré sa týkajú členov PS (prezentácia v prílohe č. 1 - strana 6).

Širšie aspekty rozvoja sociálnych služieb na území mesta

Z. Kubíková Michalidesová (prezentácia v prílohe č.1, strana 7)

Ako prvú predstavila vedúca PS distribúciu finančných zdrojov v novom KPSS do roku 2030. Tá je vyjadrená v percentách z celkového plánovaného rozpočtu 64,5 mil. EUR medzi jednotlivé strategické ciele a opatrenia. Nacenené aktivity boli filtrované podľa priorít, prínosov a ich efektivity pre jednotlivé cieľové skupiny, inak by bol konečný rozpočet vyšší. Konečná suma plánovaného rozpočtu je vyššia ako pôvodne navrhovaná hlavným ekonómom. Tím SSV chce pre nové KPSS získať v nasledujúcich rokoch adekvátne krytie z mestského rozpočtu, preto posúva na schválenie ambicióznejší finančný plán plnenia KPSS.

Cieľová skupina LBD má po starších obyvateľoch druhú najvyššiu sumu finančných prostriedkov a čiastkovo bude čerpať aj zdroje z iných strategických cieľov, vzhľadom na prienik problematiky LBD s ostatnými cieľovými skupinami.

Ďalšia tabuľka (prezentácia v prílohe č.1, strana 8) zobrazuje rozdelenie plánu tvorby nových sociálnych služieb relevantných pre LBD na najbližších 5 rokov. Niektoré sú výsledkom plnenia opatrení pre iné cieľové skupiny, ale budú prínosom aj pre LBD. Všetky špecifikácie ku novým službám uvedeným v tabuľke sa budú vypracovávať postupne v rámci projektov a implementačných plánov.

Vyhodnotenie pripomienok k realizačnej tabuľke (opatrení, aktivít, ukazovateľov)

P. Gušťačík zhrnul doterajší proces a zapojenie členov PS do pripomienkovania čiastkových dokumentov.

Vedúca PS sa poďakovala všetkým, ktorí sa pripomienkovania aktívne zúčastnili a pristúpila ku sumarizácii pripomienok (prezentácia v prílohe č.1, strana 9) a štatisticky ich zhrnula.

Details vyhodnotenia pripomienok môžu členovia PS nájsť v dokumente prílohy č.2.

Samostatne sa vedúca PS venovala 2 oblastiam opakovaných pripomienok.

Tím SSV sa rozhodol uviesť v novom dokumente KPSS **merateľné ukazovatele bez ich kvantifikácie**. Jedným z dôvodov bol nedostatok dát o LBD. V poslednej dobe nedošlo ku sčítaniu LBD a analytická časť KPSS tak vychádza z dát spred 5 rokov.

Kvantifikácia ukazovateľov prebehne v procese prípravy implementačného plánu, do ktorého budú prizvaní aj členovia PS ešte tento rok a aktualizovať by sa mali každé 2 až 3 roky.

Opatrenia a aktivity, ktoré mali v novom KPSS zabezpečovať **existujúce sociálne služby krízovej intervencie a poskytovanie zákonného príspevku na prevádzku**, nie sú

vo finálnom finančnom pláne KPSS zahrnuté. Vedúca PS v ďalšom príspevku vysvetlila dôvody na toto rozhodnutie.

Tím SSV sa zhodol, že nový KPSS má byť zameraný na rozvoj sociálnej oblasti a na nové služby, ktoré neboli v minulosti poskytované. Na viacerých miestach v novom KPSS je zmienená podpora existujúcich služieb, ale finančné krytie existujúcich služieb je garantované zákonom, je teda štandardnou zložkou mestského rozpočtu a nebude súčasťou rozpočtu na opatrenia KPSS.

V poznámkach k finančnému plánovaniu KPSS sú vymenované všetky existujúce služby, ktoré z horeuvedených dôvodov nie sú zahrnuté v rozpočte KPSS.

Členka PS vzniesla otázku ohľadne iných možných spôsobov, ktorými by sa dala dosiahnuť záruka financovania existujúcich služieb zo zákona aj v ďalších rokoch. Uviedla, že dodržiavanie povinnosti vyplácania zákonných príspevkov nebolo v minulosti samozrejmosťou a chcela by docieľiť, aby súčasná prax pokračovala aj ďalších obdobiach aj po prípadných personálnych zmenách vo vedení mesta, napríklad v ďalšom volebnom období.

Vedúca PS ubezpečila členov, že zákonom garantované financovanie služieb bude nezávislé od nového KPSS a bude sa týkať aj rozširovania kapacít alebo poskytovania nových služieb v existujúcich zariadeniach na základe vykázananej potreby skupiny LBD.

Zároveň prisľúbila, že preverí ďalšie možnosti získania záruk na financovanie týchto služieb mimo dokumentu KPSS.

Vzhľadom na nevyspytateľnosť vývoja situácie ukrajinských utečencov a vzhľadom na akútnu potrebu zabezpečiť starostlivosť o nich na území mesta, sa plnenie časového plánu KPSS môže výrazne posunúť. Vedúca PS tak reagovala na otázku ohľadne možných zmien KPSS kvôli nutnosti riešenia utečeneckej krízy v najbližšom období.

V ďalšej časti stretnutia vedúca PS spolu s P. Gušťačíkom predstavili členom **realizačnú tabuľku KPSS** v prílohe č. 3. Dokument je rozpracovaný do jednotlivých špecifických cieľov, cez opatrenia s finančným krytím a merateľnými ukazovateľmi, až na úroveň aktivít.

Špecifické ciele predstavili postupne po jednom (dokument realizačných tabuliek v prílohe č. 2) a následne k nim prebehla diskusia.

Členka PS sa pýtala na možnosť zapracovania merateľného ukazovateľa v podobe **zabezpečenia 24-hodinového pokrytia terénnej sociálnej služby** v rámci **ŠC 5.1, Opatrenie 5.1.1**. Potreba tejto služby bola adresovaná opakovane a v súčasnej dobe môže byť ešte umocnená utečeneckou vlnou z Ukrajiny.

Vedúca PS uviedla, že v rámci mestského terénneho tímu sa so zabezpečením takéhoto pokrytia služby nepočíta. Ak budú iní prevádzkovatelia schopní túto službu poskytovať, môžu si požiadať o zákonný finančný príspevok na službu.

Pripustila možnosť zapracovania tejto požiadavky v nejakej podobe aj do aktuálneho

dokumentu, aby sa neskôr jej naplnenie mohlo objaviť v implementačnom pláne KPSS.

Vedúca PS otvorila diskusiu k **Opatreniu 5.2.1., ŠC 5.2,** na **zabezpečenie podpory samostatného bývania**, otázkou o dostatočnosti uvedených merateľných ukazovateľov.

Členka PS uviedla ďalšie ukazovatele, ktorými by sa dalo sledovať plnenie opatrenia:

- počet domácností, ktoré si udržali bývanie po roku a max. dvoch rokoch od nadobudnutia bývania,
- počet sprostredkovaných bytov pre LBD sociálnymi nájomnými agentúrami.

Tiež dodala, že by bolo zaujímavé zachytiť v ukazovateľoch integráciu podporovaných domácností do komunity.

Vedúca PS si následne overovala možnosti vykazovania týchto ukazovateľov s členmi PS, tak aby požiadavka na výkazy nevytvárala novú administratívnu záťaž pre poskytovateľov služieb.

Zúčastnení členovia uviedli, že nevidia problém s vykazovaním ukazovateľov o počtoch podporených domácností pre potreby monitorovania plnenia opatrení KPSS. Tieto ukazovatele uvádzajú aj v iných správach a výkazoch, napríklad aj vo výročných správach.

Prepojením terénnych pracovníkov zameraných na LBD a obecnej služby terénnych pracovníkov, ktorí pracujú s ľuďmi s psychiatrickými diagnózami (vyhlásení za nesvojprávnych a ich opatrovníkom je obec) by sa dali sledovať domácnosti, ktoré neprišli o bývanie alebo si ho udržali. V kontexte Bratislavy by to bola spolupráca s mestskými časťami. Táto obecná služba je zatiaľ novinkou. Vedúca PS zahrnie tento podnet do budúcej komunikácie s mestskými časťami.

Ďalšia časť diskusie sa týkala **podpory programov zameraných na individuálne potreby klientov** v rámci **ŠC 5.2, Opatrenie 5.2.3.** Od členky PS zaznela otázka, či sa v tomto opatrení ráta s podporou poskytovateľov, ktorí nemajú zaregistrované sociálne služby (napr. divadlo).

Vedúca PS potvrdila, že opatrenie je okrem iných subjektov otvorené aj pre mimovládne organizácie a bližšie špecifikácie budú dostupné pri jednotlivých aktivitách. Tým, že nie sú v opatrení špecificky uvedené iba NePoSS subjekty, budú sa môcť zapojiť iné ako registrované subjekty orientované na kultúrne, športové, duchovné, komunitné a iné aktivity pre LBD.

Podľa vedúcej PS má **Aktivita 5.2.3.2 v ŠC 5.2, Opatrenie 5.2.3.** za cieľ preskúmať možnosti a riešenia pracovných programov a spoluprác pre LBD. Nový KPSS podporí vytvorenie konceptu a pilotu sociálnych podnikov zamestnávajúcich ľudí bez domova, ktoré sú u nás legislatívne ošetrované. Nevylučuje však, že v budúcnosti sa situácia zmení a identifikujú sa iné funkčnejšie modely. Zároveň uviedla, že pre pilotné programy sa dajú hľadať spôsoby financovania aj mimo nového KPSS.

Reagovala tak na podnet členky PS, ktorá sa pýtala na možnosť financovania programov odlišných od sociálnych podnikov zamestnávajúcich LBD. Tieto, podľa jej názoru, nie sú aktuálne funkčným riešením pre cieľovú skupinu LBD.

Príspevok ďalšieho člena PS sa týkal **budovania ľudských zdrojov pre prácu s LBD** v rámci **ŠC 5.2, Opatrenie 5.2.7**. Jeho požiadavke o doplnenie MVO medzi zodpovedné subjekty vedúca PS vyhovel. Tiež zaznel podnet na rozšírenie merateľných ukazovateľov o počet návštev študentov a pracovníkov priamo v zariadeniach alebo organizáciách pracujúcich s LBD.

Vedúca PS potvrdila úpravu merateľných ukazovateľov v zmysle tohto podnetu.

Záver a ďalšie kroky

Ďalšie kroky:

- **do 11.3** – spätná väzba / evaluačný dotazník
- **11.3** – zaslanie zápisu + príloh
- **do 15.3** – pripomienkovanie zápisu
- **16.3** – zverejnenie zápisu na webe
- **17.3** – 8. stretnutie PS Ľudia bez domova

Na záver P. Gušťařík aj Z. Kubíková Michalidesová poďakovali členom PS za aktívnu účasť a spoluprácu.

Zoznam príloh

Príloha 1: [Prezentácia KPSS 7. stretnutie PS LBD 220307](#)

Príloha 2: [Pripomienkový hárok RT PS LBD 220303](#)

Príloha 3: [KPSS Realizačná tabuľka Strategický cieľ 5 220310](#)

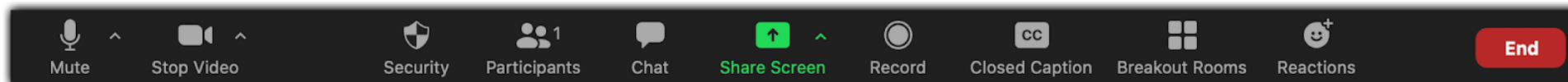
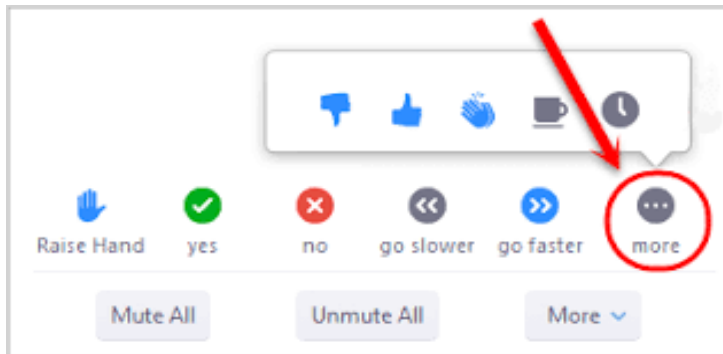
Komunitné plánovanie sociálnych služieb hlavného mesta SR Bratislavy

Pracovná skupina Ľudia bez domova

Stretnutie dňa 8. 3. 2022

Návrh pravidiel počas online stretnutia

- Používajte kameru
- Keď nehovoríte, **vypnite si mikrofón**
- **Personalizujte si svoje prihlásenie /Rename** (napíšte si svoje priezvisko a skratku inštitúcie)
- Keď máte **otázku alebo návrh**, napíšte ju do chatu
- Počas diskusnej časti, **ak chcete niečo povedať**, prihláste sa zdvihnutím ruky alebo ikonkou **Raise Hand** a počkajte, kým Vám neudelíme slovo
- **Zasadnutie nahrávame** pre účely spracovania zápisu, nijaká časť nahrávky nebude zverejnená
- „**Black-out**“ pravidlo – keď vypadnem, znovu sa prihlásim

Členovia pracovnej skupiny

	Organizácia	Meno a priezvisko	Potvrdená účasť	Neprítomný/neprítomná - ospravedlnenie
1	STOPA Slovensko, o.z.		nie	-
2	Vagus, o.z.		nie	ospravedlnení
3	DEPAUL Slovensko, n.o.		áno	-
4	Proti prúdu, o.z.		áno	-
5	Odyseus, o.z.		nie	ospravedlnení
6	Kresťania v meste o.z.		nie	ospravedlnení
7	Komunita Sant'Egidio, o. z.		nie	ospravedlnení
8	EQUITA, o.z.		nie	ospravedlnení
9	Domov pre každého o.z.		áno	-
10	Domov sv. Jána z Boha, n.o.		áno	-
11	Divadlo bez domova, o.z.		áno	-
12	Návrat o.z.		áno	-
13	Brána do života, o.z.		áno	-

Hostia

	Organizácia	Meno a priezvisko
1	Referát sociálnych služieb MiÚ Ružinov	
2	Oddelenie dostupného bývania a pomoci ľuďom bez domova, Sekcia sociálnych vecí Magistrát hl. mesta SR Bratislavy	

Program rokovania

- 1) Harmonogram tvorby KPSS
- 2) Širšie aspekty rozvoja sociálnych služieb na území mesta
- 3) Vyhodnotenie pripomienok k realizačnej tabuľke (opatrení, aktivít, ukazovateľov)

1. Harmonogram KPSS - PS L'BD

6.	26. január 2022	• Finalizácia cieľov, pripomienkovanie opatrení a aktivít
7.	8. marec 2022	• Pripomienkovanie opatrení a aktivít (<i>zodpovední aktéri, finančný dopad, časový rámec – vyhodnotenie pripomienok</i>)
	10. marec 2022	• Spätná väzba na monitorovaciu správu KPSS za rok 2021
	15. marec 2022	• Finálne znenie KPSS 2030
8.	17. marec 2022	• Predstavenie finálneho znenia KPSS za tematickú oblasť • Informovanie o celkovej stratégii finančného plánu KPSS a alokovaných kapacitách na iné oblasti KPSS • Informovanie o schvaľovaní a integrácii plánovania sociálnych politík na úrovni mesta

2. Širšie aspekty rozvoja sociálnych služieb

DISTRIBÚCIA ZDROJOV KPSS 2030

SPOLU: 64,5 mil €

SC 1- prierez – 0,29%

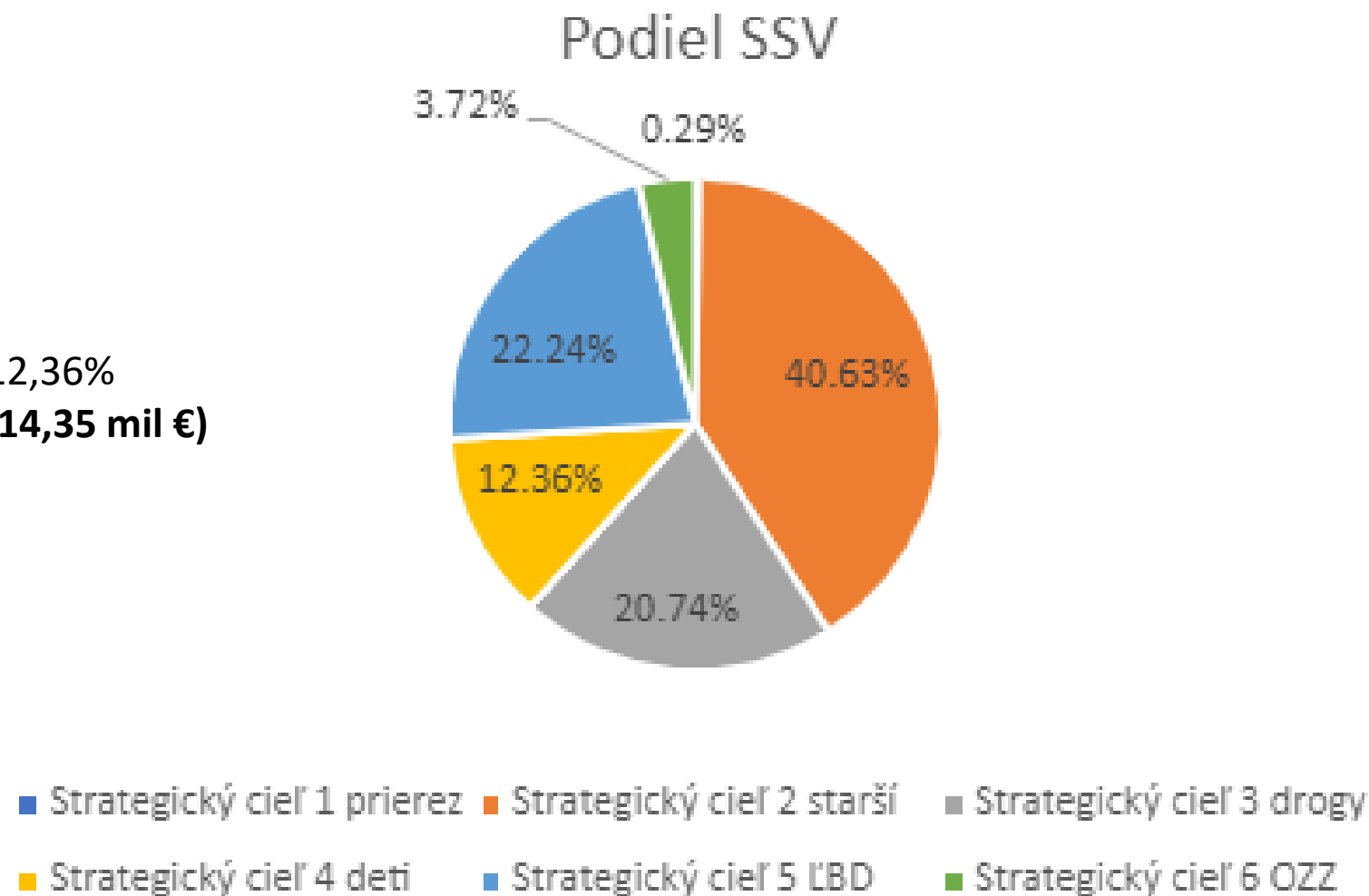
SC 2- starší – 40,63%

SC 3 - drogy – 20,74%

SC 4 - deti a rodiny – 12,36%

SC 5 – ĽBD – 22,24% (14,35 mil €)

SC 6 – OZZ – 3,72%

2. Širšie aspekty rozvoja sociálnych služieb

Rok	Nová sociálna služba	SC
2022	1. útulok pre ľudí bez domova	SC 5 ĽBD
2023	2. nízkoprahové denné centrum pre ľudí so skúsenosťou s drogami 3. mokré nízkoprahové denné centrum	SC 3 drogová politika SC 5 ĽBD
2024	4. pobytová sociálna služba pre ženy a matky s deťmi, ktoré majú skúsenosti s drogami 5. nízkoprahová ZOS 6. útulok pre chorých a so ZOS	SC 3 drogová politika SC 2 starší SC 5 ĽBD
2025	7. útulok pre ľudí so skúsenosťou s drogami 8. nízkoprahové denné centrum s vymedzenou kapacitou pre ženy	SC 3 drogová politika SC 5 ĽBD
2026	9. útulok pre ľudí bez domova	SC 5 ĽBD

3. Vyhodnotenie pripomienok k realizačnej tabuľke

- **47 pripomienok** - 22 k návrhu cieľov opatrení a aktivít (excel), 25 k realizačnej tabuľke (word)
- 33 akceptovaných alebo čiastočne akceptovaných, 3 neakceptované, 11 vysvetlení
- [Pripomienkový hárok](#)
- opakované pripomienky v 2 oblastiach:
 1. kvantifikácia ukazovateľov
 2. zabezpečenie existujúcich služieb/poskytovanie zákonného príspevku na prevádzku)

3. Vyhodnotenie pripomienok k realizačnej tabuľke

Zdieľaný dokument – [Realizačná tabuľka Strategický cieľ 5](#)

Termín ďalšieho stretnutia a ďalšie kroky

do 11.3 – spätná väzba / evaluačný dotazník

11.3 – zaslanie zápisu + príloh

do 15.3 – pripomienkovanie zápisu

16.3 - zverejnenie zápisu na webe

17.3 – 8. stretnutie PS Ľudia bez domova

Spoločné termíny pre všetky PS KPSS:

- ☐ Spätná väzba k Monitorovacej správe KPSS za rok 2021 – **10.3**
- ☐ Finálne znenie KPSS 2030 – **15.3**

Evaluačné dotazníky

- poskytujú nám spätnú väzbu
- súčasť väčšej evaluácie KPSS realizovanej oddelením dátovej politiky a priestorových analýz Bratislavy
- zaslané po každom stretnutí

Ďakujeme za Vašu pozornosť a tešíme sa na ďalšie
stretnutia

STRATEGICKÝ CIEĽ 5:

ROZVOJ KVALITNEJ A DOSTUPNEJ SIETE SLUŽIEB PRE ĽUDÍ BEZ DOMOVA S DÔRAZOM NA DÔSTOJNOSŤ, BEZPEČNOSŤ A UKONČOVANIE BEZDOMOVECTVA V MESTE

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 5.1 ZVÝŠIŤ PONUKU A DOSTUPNOSŤ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB KRÍZOVEJ INTERVENČIE A PODPORNÝCH SLUŽIEB V SÚLADE S POTREBAMI ĽUDÍ BEZ DOMOVA NA ÚZEMÍ MESTA

KRÁTKY POPIS CIEĽA	Sociálne služby krízovej intervencie určené pre ľudí bez domova sú v Bratislave dlhodobo poddimenzované a zvlášť dopyt po ambulantných a pobytových službách sa roky nereflektoval v rozširovaní ponuky a kapacít týchto služieb. Vysoký počet ľudí bez domova a aktuálny nedostatok dostupného bývania v meste len zdôrazňuje potrebu rozšíriť v krátkodobom horizonte sieť sociálnych služieb krízovej intervencie vo všetkých formách (terénnej, ambulantnej, pobytovej). Podľa sčítania ľudí bez domova je počet ľudí bez prístrešia niekoľkonásobne vyšší (1310¹) ako kapacita denných nízkoprahových centier (166) a 24-hodinových pobytových služieb krízovej intervencie (156²). Cieľom je preto v spolupráci s relevantnými aktérmi v meste (MČ, NePoSS, BSK) zriadiť a zdostupniť chýbajúce služby nízkoprahového denného centra, strediska osobnej hygieny, útulku a doplniť prepojenú sieť terénnych služieb krízovej intervencie s ohľadom na potreby a špecifiká cieľovej skupiny (vrátane chorých ľudí bez domova, ženy, ľudí užívajúcich alkohol). Podpora a potreba partnerskej spolupráce pri rozvíjaní nových služieb naprieč samosprávou (MČ, HMBA, BSK) vychádza zo zdieľaných kompetencií v oblasti sociálnych služieb, vstupov od MČ a NePoSS pre analýzu KPSS, Koncepcie rozvoja SS BSK (Oblasť 4) a analýzy SWOT.
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Vytvorenie funkčnej siete terénnych služieb krízovej intervencie na území mesta; navýšenie kapacít ambulantných služieb; navýšenie kapacít 24-hodinových pobytových služieb
OPATRENIA	O 5.1.1 – Zabezpečenie a rozširovanie poskytovania terénnych sociálnych služieb krízovej intervencie na území mesta O 5.1.2 – Rozširovanie ambulantných služieb krízovej intervencie pre ľudí bez domova s dôrazom na dostupnosť a potrebnosť podľa aktualizovaných dát O 5.1.3 – Zriadenie nových nízkokapacitných služieb 24 hodinového ubytovania so zameraním na špecifické skupiny a potreby ľudí bez domova prostredníctvom rozvoja spolupráce

¹ Počet osôb na ulici a v nocľahárňach podľa sčítania z r.2016

² Kapacita útulkov v Bratislave

OPATRENIE 5.1.1 ZABEZPEČENIE A ROZŠIROVANIE POSKYTOVANIA TERÉNNYCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB KRÍZOVEJ INTERVENČIE NA ÚZEMÍ MESTA

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS	Opatrenie je zamerané na podporu a posilnenie poskytovania terénnych sociálnych služieb krízovej intervencie v prirodzenom prostredí ľudí bez domova, ktorí nevyhľadávajú alebo nemôžu využívať služby v zariadeniach. Podstatou služby je vyhľadávať osoby v kritickej situácii, nadviazať pravidelný kontakt, ponúknuť im podľa možností potrebnú materiálnu i nemateriálnu pomoc, vrátane sociálneho poradenstva a tak napomáhať k zmierňovaniu rizík, ktorým čelia. Cieľom opatrenia je zabezpečiť dostatočné pokrytie celého územia mesta prostredníctvom koordinovanej spolupráce terénnych sociálnych tímov MVO, HMBA a MČ s dôrazom na lokality s najväčšou koncentráciou pouličného bezdomovectva. HMBA podporí rozvoj siete navýšením počtu sociálnych pracovníkov Mestského terénneho tímu, pričom naďalej bude v rámci svojej zákonnej povinnosti podporovať rozvoj terénnej práce NePoSS.
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT		HMBA, MVO, MČ
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV	NA	587 048,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA) 94 520,- € (ostatné bežné výdavky – školenie, občerstvenie, materiál apod.) (HMBA)
REALIZÁCIU OPATRENIA	A	
PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA		
ÚROVEŇ PRIORITY		vysoká priorita
OBDOBIE REALIZÁCIE		2023-2030
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ		Navýšenie kapacity Mestského terénneho tímu (počet pracovníkov, počet kontaktov v teréne) Nadviazanie koordinačnej spolupráce terénnych tímov pre všetky okresy Počet koordinačných stretnutí terénnych tímov Počet zapojených subjektov/terénnych tímov do spolupráce

AKTIVITY OPATRENIA	A 5.1.1.1 Zabezpečiť výkon terénnej sociálnej práce Mestským terénnym tímom A 5.1.1.2 Podporiť koordináciu krízovej intervencie v teréne a spoluprácu terénnych tímov HMBA, MVO, MČ
-------------------------------	---

OPATRENIE 5.1.2 ROZŠIROVANIE AMBULANTNÝCH SLUŽIEB KRÍZOVEJ INTERVENČIE PRE ĽUDÍ BEZ DOMOVA S DÔRAZOM NA DOSTUPNOSŤ A POTREBNOSŤ PODĽA AKTUALIZOVANÝCH DÁT

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS	Opatrenie reaguje na potrebu a nedostatok ambulantných sociálnych služieb pre ľudí bez domova v Bratislave, obzvlášť nízkoprahových denných centier a služieb určených pre ženy a ľudí bez domova, ktorí užívajú alkohol. Cieľom opatrenia je zriadiť dve³ nové nízkoprahové denné centrá vo vhodne vybraných lokalitách s najväčším dopytom po takejto službe. Ľudia bez domova si v takýchto centrách môžu zabezpečiť základné životné potreby (stravovanie, ošetrovanie), udržať si svoju dôstojnosť (možnosť hygieny, práčovňa, šatník) a pracovať skrz sociálne poradenstvo na riešení svojej kritickej situácie a problémov spojených so životom na ulici. Sprístupnenie hygieny a služieb pre ženy sa má zabezpečiť aj finančnou podporou programov už existujúcich zariadení a organizácií cez grantovú výzvu.
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT		HMBA, NePoSS, MČ
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV	NA	7 178,- € (výdavky na rozvoj spolupráce) (HMBA)
REALIZÁCIU OPATRENIA	A	635 715,- € (výdavky na vybudovanie nízkoprahového denného centra tzv. mokré centrum) (HMBA)
PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA		1 190 000,- € (prevádzkové výdavky nízkoprahového denného centra tzv. mokré centrum) (HMBA)
		665 715,- € (výdavky na vybudovanie nízkoprahového denného centra s vymedzenou kapacitou pre ženy) (HMBA)
		1 230 553,- € (prevádzkové výdavky nízkoprahového denného centra s vymedzenou kapacitou pre ženy) (HMBA)
		238 750,- € (výdavky na grantovú schému) (HMBA)

³ Tretie nízkoprahové centrum pre ľudí so skúsenosťami s drogami je plánované v rámci strategického cieľa č. 3 venujúceho sa drogovej politike a exponovaným lokalitám

ÚROVEŇ PRIORITY	vysoká priorita
OBDOBIE	2022-2030
REALIZÁCIE	
MERATEĽNÝ	Vypracovaný prieskum možných priestorov a pozemkov, kde by mohla vzniknúť nová sociálna služba pre ľudí bez domova
UKAZOVATEĽ	Zriadenie nízkoprahového denného centra pre ľudí bez domova, ktorí užívajú alkohol
	Vznik nízkoprahového denného centra s vymedzenou kapacitou pre ženy
	Počet prijímateľov nových sociálnych služieb
	Celková suma finančných prostriedkov vyhradená na podporu projektov zameraných na poskytovanie rodovo citlivých služieb pre ženy bez domova
	Počet podporených projektov zameraných na poskytovanie rodovo citlivých služieb pre ženy bez domova
	Počet žien benefitujúcich z podporených projektov
AKTIVITY	
OPATRENIA	A 5.1.2.1 Zmapovať priestory a možnosti spolupráce na rozvoji nových ambulantných služieb krízovej intervencie na území mesta s dôrazom na dostupnosť hygieny v každom okrese mesta (2022-2024) A 5.1.2.2 Zriadiť alebo podporiť vznik nízkoprahového denného centra pre ľudí, ktorí užívajú alkohol (tzv. mokré centrum) v spolupráci s MČ a NePoSS (2023-2030) A 5.1.2.3 Podporiť vznik nízkoprahového denného centra s vymedzenou kapacitou pre ženy vo vybranej MČ v spolupráci s MČ a NePoSS (2025-2030) A 5.1.2.4 Finančne podporiť poskytovanie rodovo citlivých služieb pre ženy prostredníctvom grantovej výzvy (2023-2030)

OPATRENIE 5.1.3

ZRIADENIE NOVÝCH NÍZKOKAPACITNÝCH SLUŽIEB 24 HODINOVÉHO UBYTOVANIA SO ZAMERANÍM NA ŠPECIFICKÉ SKUPINY A POTREBY ĽUDÍ BEZ DOMOVA PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA SPOLUPRÁC

KRÁTKY	POPIS	
OPATRENIA		Sprístupnenie 24-hodinového ubytovania je jedným zo spôsobov ukončovanie pouličného bezdomovectva. Cieľom opatrenia je preto podporiť v spolupráci s MČ, BSK a NePoSS

	vznik nových nízkokapacitných služieb krízovej intervencie, konkrétne útulkov, čím by sa navýšili dostupné kapacity o približne 100 percent. ⁴ Vzhľadom na konkrétny dopyt a chýbajúce služby pre doliečenie ľudí bez domova po prepustení z nemocnice ako aj pre ľudí bez domova so zhoršeným zdravotným stavom sa počíta aj s vymedzením kapacity lôžok pre zariadenie opatrovateľskej služby. ⁵
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	HMBA, NePoSS, MČ, BSK
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV NA REALIZÁCIU OPATRENIA A PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA	7 178,- € (výdavky na rozvoj spolupráce) (HMBA) 935 670,- € (výdavky na vybudovanie špecializovaného útulku s vymedzenou kapacitou lôžok pre ZOS) (HMBA) 300 000,- € (prevádzkové výdavky špecializovaného útulku s vymedzenou kapacitou lôžok pre ZOS) (HMBA) + externé financovanie 936 000,- € (prevádzkové výdavky nízkokapacitného útulku pre ľudí bez domova) (HMBA) 835 670,- € (výdavky na vybudovanie nízkokapacitného útulku pre ľudí bez domova) (HMBA) 1 008 000,- € (prevádzkové výdavky nízkokapacitného útulku) (HMBA)
ÚROVEŇ PRIORITY	vysoká priorita
OBDOBIE REALIZÁCIE	2022-2030
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Memorandum o spolupráci pri zriadení nových pobytových služieb krízovej intervencie pre ľudí bez domova Zriadenie nízkokapacitného útulku s vymedzenou kapacitou lôžok pre zariadenie opatrovateľskej služby Zriadenie dvoch nízkokapacitných útulkov pre ľudí bez domova Počet prijímateľov sociálnych služieb poskytovaných v novozriadených pobytových službách/ZOS pre ľudí bez domova
AKTIVITY OPATRENIA	A 5.1.3.1 Iniciovať strategickú spoluprácu naprieč samosprávou a tretím sektorom pri rozvoji potrebných

⁴ Dva ďalšie útulky (pre ľudí a matky s deťmi so skúsenosťami s drogami) sú plánované v rámci strategického cieľa 3 (venujúceho sa drogovej politike a exponovaným lokalitám).

⁵ Bezodkladným umiestneniam a zariadeniam opatrovateľskej starostlivosti sa venujú samostatné opatrenia v rámci strategického cieľa 1 (cieľová skupina starší obyvatelia).

	pobytových služieb pre ľudí bez domova na území mesta (2023-2024) A 5.1.3.2 Podporiť vznik nízkokapacitného útulku so špecializovanou funkciou na doliečenie ľudí bez domova po prepustení z nemocnice a dlhodobo chorých, a s čiastočnou kapacitou lôžok pre zariadenie opatrovateľskej služby v spolupráci s NePoSS, MČ a BSK (2024-2030) A 5.1.3.3 Zriadiť a zabezpečiť poskytovanie služby nízkokapacitného útulku pre ľudí bez domova v réžii HMBA (2022- 2030) A 5.1.3.4 Podporiť zriadenie nízkokapacitného útulku pre ľudí bez domova v spolupráci s NePoss, MČ a BSK v réžii HMBA (2026-2030)
--	--

OPATRENIE 5.1.4 VYTVORENIE KRÍZOVÉHO ZIMNÉHO PLÁNU A FINANČNEJ REZERVY PRE EPIDEMIOLOGICKÉ OHROZENIA A EXTRÉMY POČASIA

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS
	Mesto má zodpovednosť za svojich najzraniteľnejších obyvateľov a v krízových situáciách reaguje v spolupráci s NePoSS a ďalšími subjektmi potrebnými riešeniami, ktoré nie sú bežne (celoročne) dostupné a v kapacitách sociálnych služieb. Ide o také mimoriadne situácie (pravidelné, nepravidelné), keď sa mobilizujú zdroje nad rámec celoročného chodu útvarov mesta (činnosti, personálne kapacity, financie, spolupráca) z dôvodu zvýšeného rizika ohrozenia zdravia a života ľudí bez domova. Za týmto účelom vytvára a aktualizuje HMBA potrebné krízové plány s finančnou rezervou pre mimoriadne situácie, ako napr. pri epidemiologických opatreniach, letných horúčavách alebo zime. Zima je pre ľudí bez domova najnáročnejším obdobím, ktorému čelia niekoľko mesiacov každý rok. Dlhodobo nízke teploty a mrazivé noci ohrozujú zdravie a život ľudí prebývajúcich na ulici alebo v provizórnych obydliach, ktorí nemôžu alebo nechcú využiť aj tak obmedzené kapacity dostupných nocľahární. Cieľom opatrenia je preto vytvorenie a priebežná aktualizácia zimného krízového plánu vrátane zabezpečenia stabilného krízového nocľahu.
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	HMBA, MsP, MVO

PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV NA REALIZÁCIU OPATRENIA A PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA	23 402,- €/ročne (ostatné bežné výdavky – krízový plán) (HMBA)
	825 670,- € (výdavky na vybudovanie zimného krízového nocľahu) (HMBA)
	700 000,- € (prevádzkové výdavky zimného krízového nocľahu) (HMBA)
	500 000,- € (finančná rezerva na krízové opatrenia) (HMBA)
ÚROVEŇ PRIORITY OBDOBIE REALIZÁCIE MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	vysoká priorita 2022-2030 Aktualizovaný zimný krízový plán s finančným krytím Zabezpečenie stabilného zimného krízového nocľahu pre ľudí bez domova Počet nocľahov a jednotlivcov, ktorí využili možnosť prenocovania v pomere k dĺžke trvania zimného krízového nocľahu Finančná rezerva pre mimoriadne situácie v rozpočte HMBA
AKTIVITY OPATRENIA	A 5.1.4.1 Vytvoriť, vyhodnocovať a každoročne aktualizovať zimný krízový plán s finančným krytím A 5.1.4.2 Zabezpečiť krízový nocľah pre ľudí bez domova v období zimy A 5.1.4.3 Vytvoriť finančnú rezervu pre krízové opatrenia v dôsledku extrémov počasia alebo epidemiologického ohrozenia

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 5.2 PODPOROVAŤ KOMPLEXNÉ PRÍSTUPY PRI PRÁCI S ĽUĎMI BEZ DOMOVA S CIEĽOM UKONČOVANIA BEZDOMOVECTVA

KRÁTKY POPIS CIEĽA	Bezdomovectvo postihuje človeka na viacerých úrovniach. Problémy, ktoré riešia sú rôzneho charakteru - nedostupné bývanie, život na ulici, zhoršený zdravotný stav, chýbajúce sociálne alebo pracovné zručnosti a pod. Jeho ukončenie je teda zložitý proces, ktorý si vzhľadom na rôznorodosť kumulovaných problémov či individuálnych potrieb ľudí bez domova vyžaduje komplexný a individuálny prístup. Mesto Bratislava sa vo svojich strategických dokumentoch zaviazalo k rozvoju nájomného bývania s cieľom predchádzať a ukončovať bezdomovectvo (Mestská koncepcia bytovej politiky, PHSR 2030). Vychádzajúc z pomenovaných potrieb
---------------------------	--

	a ich riešení v analýze Augur a SWOT analýze, ako aj osvedčených prístupov v praxi pri prevencii a ukončovaní bezdomovectva, je v najbližších rokoch nevyhnutné podporiť predovšetkým spoluprácu na rozvoji housing led služieb a programov, či už cez podporu samostatného bývania, spoluprácu multidisciplinárnych tímov, prípadové konferencie, vzdelávanie, programy na rozvoj zručností či sociálne podniky, ale aj skrz odbornú spoluprácu a advokačnú činnosť, zlepšenie informovanosti, scitlivovanie verejnej mienky a budovanie kvalitných ľudských zdrojov pre túto oblasť. Jednotlivé opatrenia a nástroje je potrebné nastaviť v rámci medzisektorovej spolupráce a vytvoriť tak komplexný systém, ktorého cieľom je postupne odstraňovať prekážky, ktoré ľuďom bez domova znemožňujú reintegráciu a začlenenie do spoločnosti. Týmto sú napríklad uplatnenie na trhu práce, sprístupnenie a prevencia straty bývania a postupné scitlivovanie verejnosti v oblasti bezdomovectva a života na ulici. V mnohých krajinách sa rôzne takéto prístupy, ako napr. bývanie s princípmi housing first, už aplikujú a Bratislava bude tiež mestom, kde ľudia bez domova majú v prípade získania bytu možnosť využiť širokú škálu housing led služieb vrátane podpory v samostatnom bývaní, ktoré budú adresovať ich komplexné potreby prostredníctvom multidisciplinárnych tímov s cieľom udržania samostatného bývania. Okrem podpory samostatného bývania, mesto plánuje podporiť rozvoj sociálnych podnikov, v rámci ktorých budú mať ľudia bez domova možnosť znovu sa začleniť do pracovného života. Potrebná je tiež koordinovaná snaha, čo najväčšieho počtu subjektov zameraných na ukončovanie bezdomovectva, podporu v samostatnom bývaní na území mesta a posilnenie odborných, koordinačných a advokačných kapacít.
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Počet sanovaných a zabývaných domácností cez podporné služby a projekty; počet osôb, ktorým sa poskytujú komplexné služby vedúce k ukončovaniu bezdomovectva; počet subjektov zameraných na ukončovanie bezdomovectva a podporu v samostatnom bývaní zapojených do koordinačných aktivít
OPATRENIA	O 5.2.1 – Zabezpečenie poskytovania služby podpory samostatného bývania a housing led služieb zameraných na prevenciu a ukončovanie bezdomovectva O 5.2.2 – Rozvoj inštitútu partnerstiev pre individuálne plánovanie (prípadová konferencia) ako nástroja pri prevencii alebo ukončovaní nepriaznivej sociálnej situácie ľudí bez domova O 5.2.3 – Podpora programov zameraných na individuálne potreby klientov a rozvoj ich zručností pri zvládaní nepriaznivej životnej situácie, osamostatnení sa, či integrácie do spoločnosti a na trh práce O 5.2.4 – Vytvorenie medzisektorovej platformy s cieľom odbornej spolupráce v oblasti prevencie a ukončovania bezdomovectva v meste a advokácie na národnej úrovni O 5.2.5 – Zriadenie Centra prvého kontaktu

- O 5.2.6 – Scitlivovanie verejnosti v témach bezdomovectva.
- O 5.2.7 – Budovanie kvalitných ľudských zdrojov pre prácu s ľuďmi bez domova.

OPATRENIE 5.2.1 ZABEZPEČENIE POSKYTOVANIA SLUŽBY PODPORY SAMOSTATNÉHO BÝVANIA A HOUSING LED SLUŽIEB ZAMERANÝCH NA PREVENCIU A UKONČOVANIE BEZDOMOVECTVA

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS	Podpora housing led služieb vrátane zákonom ošetrenej služby podpory samostatného bývania sa v súčasnosti ukazuje ako jeden z najlepšie fungujúcich nástrojov na prevenciu a ukončovanie bezdomovectva, samozrejme v prepojení na sprístupňovanie bytov v rámci podpory nájomného bývania v meste ako nástroja na ukončovanie bezdomovectva (viď Mestská koncepcia bytovej politiky 2030, PHSR 2030). Získanie a udržanie vlastného bývania je jednoznačnou odpoveďou na ukončenie bezdomovectva podľa ľudí bez domova, tak ako aj poskytovateľov sociálnych služieb krízovej intervencie. Poskytnutie bytu a fyzické ukončenie života na ulici však nie je dostatočné. Pri zabývaní či udržaní bývania v nepriaznivej životnej situácii je potrebné klientovi poskytnúť komplexnú sociálnu podporu, ktorej neoddeliteľnú súčasť tvorí praktická pomoc s problémami, ktorým čelí, aby si bývanie udržal a mohol sa opätovne začleniť do fungovania v majoritnej spoločnosti. Cieľom opatrenia je preto podporiť housing led prístupy a samotné poskytovanie služby podpory samostatného bývania v Bratislave prostredníctvom registrovaných poskytovateľov tejto služby, špecializovaných tímov Mestského terénneho tímu, finančnej podpory housing led programov a zapojenia multidisciplinárnych tímov, podpory vzdelávania a predovšetkým spolupráce odborných tímov a partnerov HMBA, MVO, MČ a BSK.
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT		HMBA, MVO, MČ, BSK
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV REALIZÁCIU OPATRENIA	NA A	1 318 014,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA) 130 000,- €/ročne (výdavky na grantovú schému) (HMBA) 8 000,- € (ostatné bežné výdavky - vzdelávanie) (HMBA)

PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA	vysoká priorita
ÚROVEŇ PRIORITY	2022-2030
OBDOBIE REALIZÁCIE	
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Počet registrovaných služieb a úroveň ich kapacít zameraných na podporu samostatného bývania v Bratislave Počet zabývaných domácností, ktoré prijali sociálnu podporu od Mestského terénneho tímu Celková suma finančných prostriedkov vyhradená na podporu projektov zameraných na komplexné prístupy v oblasti podpory samostatného bývania Počet podporených domácností cez grantový program Počet subjektov zapojených do spolupráce v oblasti housing led služieb
AKTIVITY OPATRENIA	A 5.2.1.1 Podporiť budovanie siete registrovaných služieb podporovaného bývania A 5.2.1.2 Zabezpečiť a rozšíriť odbornú spoluprácu Mestského terénneho tímu na programe bývania s podporou a prevencie straty bývania A 5.2.1.3 Finančne podporiť programy na podporu samostatného bývania cez grantový program mesta A 5.2.1.4 Podporiť spoluprácu, výmenu skúseností a vzdelávanie v oblasti housing led služieb

OPATRENIE 5.2.2

ROZVOJ INŠTITÚTU PARTNERSTIEV PRE INDIVIDUÁLNE PLÁNOVANIE (PRÍADOVÁ KONFERENCIA) AKO NÁSTROJA PRI PREVENCIÍ ALEBO UKONČOVANÍ NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCIE ĽUDÍ BEZ DOMOVA

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS
	Ukončovanie a prevencia bezdomovectva je komplexná problematika, ktorá si vyžaduje komplexný prístup a spoluprácu viacerých subjektov pracujúcich v tejto oblasti, ako aj všetkých aktérov a zainteresovaných strán, ktorých sa táto problematika týka. Ide najmä o mesto Bratislava, (neverejných) poskytovateľov služieb, mestské časti, Bratislavský kraj, a úrad práce sociálnych vecí a rodiny. Cieľom opatrenia je rozvíjať tieto partnerstvá za účelom tvorby efektívneho nástroja pri prevencii alebo ukončovaní nepriaznivej sociálnej situácie ľudí bez domova.

ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	HMBA, MVO, MČ, BSK, ÚPSVaR
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV NA REALIZÁCIU OPATRENIA A PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA	22 680,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA) 19 440,- € celkovo (ostatné bežné výdavky - konzultácie apod.) (HMBA)
ÚROVEŇ PRIORITY	nízka priorita
OBDOBIE REALIZÁCIE	2025-2030
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Vypracovaná metodika inštitútu partnerstiev v spolupráci s NePoSS, MČ, BSK a Úradom práce Počet podpísaných zmlúv o spolupráci Počet prípadových konferencií partnerských subjektov realizovaných v spolupráci s HMBA
AKTIVITY OPATRENIA	A 5.2.2.1 Vypracovať metodiku nastavenia a fungovania inštitútu partnerstiev v spolupráci s NePoSS, MČ, BSK a úradom práce A 5.2.2.2 Vytvoriť pilotné partnerstvá podpísaním zmluvy A 5.2.2.3 Podporiť pravidelnú činnosť partnerov na prípadových konferenciách

OPATRENIE 5.2.3

PODPORA PROGRAMOV ZAMERANÝCH NA INDIVIDUÁLNE POTREBY KLIENTOV A ROZVOJ ICH ZRUČNOSTÍ PRI ZVLÁDANÍ NEPRIAZNIVEJ ŽIVOTNEJ SITUÁCIE, OSAMOSTATNENÍ SA, ČI INTEGRÁCIE DO SPOLOČNOSTI A NA TRH PRÁCE

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS
	Väčšina aktivít, programov alebo sociálnych služieb sa v Bratislave sústreďuje len na poskytnutie základných služieb - nocľah, stravovanie, ošatenie, hygiena apod. Ľudia bez domova, najmä tí, ktorí sa ocitli v situácii dlhodobého bezdomovectva, čelia v prístupe na trh práce

	viacerým závažným prekážkam, sú na trhu práce viacnásobne znevýhodnení a potrebujú intenzívnu špecifickú podporu. Uplatniť sa na otvorenom trhu práce je pre nich častokrát z viacerých dôvodov (zhoršený zdravotný stav, nedostupné bývanie, chýbajúce sociálne alebo pracovné návyky apod.) veľmi náročné až nedosiahnuteľné. Na ukončenie bezdomovectva je okrem získania bývania potrebné aj jeho udržanie, ktoré je možné len vtedy, ak má daný človek zabezpečený kontinuálny príjem, ktorý môže byť bez stabilnej práce a výplaty nedostatočný. Okrem zabezpečenia základných životných potrieb je teda nutnosť vytvoriť v Bratislave pre ľudí bez domova chránené pracovné prostredie, aby si znovu osvojili, prípadne mali možnosť rozvíjať svoje pracovné návyky a zručnosti a aby si boli schopní prácu udržať. Cieľom opatrenia je preto podporiť vznik sociálnych podnikov, v rámci ktorých budú mať možnosť ľudia v nepriaznivej sociálnej situácii získavať pracovné zručnosti a návyky v chránenom prostredí a nacvičiť si prekonávanie akostí, s ktorými sa budú stretávať na otvorenom trhu práce (napr. eliminovanie a riešenie možných konfliktov a iných problémových situácií, ktoré môžu v zamestnaní nastať). Výsledkom môže byť zvýšená šanca pre ľudí bez domova uplatniť a udržať sa na otvorenom trhu práce, tak ako aj znovu sa začleniť do spoločnosti.
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	HMBA, MVO, MČ, IA MZ SR (RCSE BA), agentúry podporovaného zamestnávania
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV	14 208,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA)
REALIZÁCIU OPATRENIA	286 480,- € (výdavky na grantovú schému - komunitné programy) (HMBA)
PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA	100 000,- € (výdavky na grantovú schému - podpora pilotných sociálnych podnikov) (HMBA)
ÚROVEŇ PRIORITY	vysoká priorita
OBDOBIE REALIZÁCIE	2023-2026
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Celková suma, ktorou boli podporené komunitné projekty pre ľudí bez domova cez grantový program mesta Vypracovaná analýza možností spolupráce pri vytváraní pracovných programov pre ĽBD s agentúrami podporovaného zamestnania, úradom práce, IA MZ SR, MČ a tretím sektorom Participatívne vypracovaný manuál sociálneho podnikania v oblasti integrácie ĽBD na trh práce

	Počet ľudí bez domova zamestnaných v pilotných sociálnych podnikoch
AKTIVITY OPATRENIA	A 5.2.3.1 Finančne podporiť komunitné programy pre ľudí bez domova cez grantový program mesta (2023-2030) A 5.2.3.2 Preskúmať a podporiť možnosti spolupráce s agentúrami podporovaného zamestnania, úradom práce, IA MZ SR, MČ a tretím sektorom na vytváraní pracovných programov pre ľudí bez domova (2023-2024) A 5.2.3.3 Podporiť spoluprácu na rozvoji konceptu a vzniku sociálnych podnikov zameraných na integráciu ľudí bez domova na trhu práce (2024-2026) A 5.2.3.4 Finančne podporiť vznik pilotných sociálnych podnikov zamestnávajúcich ľudí bez domova (2025-2026)

OPATRENIE 5.2.4 VYTVORENIE MEDZISEKTOROVEJ ODBORNEJ PLATFORMY S CIEĽOM ODBORNEJ SPOLUPRÁCE V OBLASTI PREVENČIE A UKONČOVANIA BEZDOMOVECTA V MESTE A ADVOKÁCIE NA NÁRODNEJ ÚROVNI

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS	Vytvorenie stabilnej odbornej platformy pre riešenie prevencie a ukončovanie bezdomovectva v meste, kde by boli zastúpení odborníci a praktici z tretieho sektora, verejnej správy, výskumnej, resp. akademickej obce. Činnosť platformy bude daná štatútom a jednou z prvých úloh bude zjednotiť víziu, priority a stratégiu mesta pre riešenie bezdomovectva v nadväznosti na existujúce strategické dokumenty mesta do r. 2030 (Mestská koncepcia bytovej politiky, PHSR, KPSS). Platforma bude participovať na implementácii národnej stratégie ukončovania bezdomovectva a bude sa zapájať do advokačnej činnosti na národnej úrovni, vrátane pripomienkovania legislatívnych zmien, ktoré by mali dopad na cieľovú skupinu.
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT		HMBA, NePoSS, MČ, BSK, akademická obec, výskumné útvary
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV REALIZÁCIU OPATRENIA	NA	17 100,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA)
		181 300,- € (ostatné bežné výdavky - facilitácia, materiál apod.) (HMBA)
	A	20 000,- € (organizácia dvoch konferencií) (HMBA)

PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA	
ÚROVEŇ PRIORITY	vysoká priorita
OBDOBIE REALIZÁCIE	2023-2030
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Vznik odbornej platformy v oblasti prevencie a ukončovanie bezdomovectva so zastúpením tretieho sektora, akademickej obce, MČ a BSK Podpísaná deklarácia/memorandum v oblasti vízie a priorít mesta k prevencii a ukončovaniu bezdomovectva do roku 2030 Počet stretnutí pracovnej skupiny Realizovaná konferencia na tému prevencie a ukončovania bezdomovectva
AKTIVITY OPATRENIA	A 5.2.4.1 Vypracovať štatút a iniciovať vznik odbornej platformy v oblasti PUB so zastúpením tretieho sektora, akademickej obce, MČ a BSK A 5.2.4.2 Skoncipovať a podpísať deklaráciu/memorandum v oblasti vízie a priorít mesta k prevencii a ukončovania bezdomovectva (PUB) v meste do roku 2030 v nadväznosti na národné a mestské strategické dokumenty A 5.2.4.3 Zabezpečiť pravidelnú činnosť platformy a odpočtovanie jej činnosti na ročnej báze A 5.2.4.4 Spoluorganizovať konferenciu na tému prevencie a ukončovania bezdomovectva

OPATRENIE 5.2.5

ZRIADENIE CENTRA PRVÉHO KONTAKTU

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS
	V súčasnosti v meste absentuje poskytovanie informácií o pomoci a podpory, ktorú by občan v núdzi dostal na jednom mieste. Kamenné Centrum prvého kontaktu zabezpečí občanovi zorientovanie sa v dostupných formách pomoci či podpory pre jeho problém, poskytne mu verejne dostupné základné informácie, nasmeruje ho alebo mu sprostredkuje konkrétnu pomoc. Centrum bude poskytovať informácie pre občanov v akejkoľvek životnej situácii a bude zriadené pilotne v réžii HMBA⁶. Pre účely ľudí bez domova budú vypracované

⁶ Zriadenie, personálne a materiálne zabezpečenie chodu Centra prvého kontaktu je rozpracované v strategickom ciele č. 4 (Opatrenie 4.1.1.)

	a priebežne aktualizované podklady a prepojenia s relevantnými mimovládnyimi organizáciami, poskytovateľmi sociálnej a zdravotnej starostlivosti, poradenskými centrami ako aj konkrétnymi úradmi verejnej správy (BSK, HMBA, MČ, úrady práce a pod.).
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	HMBA
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV NA REALIZÁCIU OPATRENIA A PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA ÚROVEŇ PRIORITY	5 670,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA)
OBDOBIE REALIZÁCIE	vysoká priorita 2024-2025
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Vytvorený proces pre poskytovanie informácií v spolupráci s MVO, PoSS, MČ, BSK, nemocnicami, ÚPSVaR, právnymi poradňami
AKTIVITY OPATRENIA	A 5.2.5.1 Pripraviť koncept poskytovania informácií v prepojení a spolupráci s MVO, PoSS, MČ, BSK, nemocnicami, ÚPSVaR, právnymi poradňami

OPATRENIE 5.2.6

SCITLIVOVANIE VEREJNOSTI V TÉMACH BEZDOMOVECTVA

KRÁTKY POPIS OPATRENIA	Hlavné mesto Bratislava počas posledných rokov intenzívne pracuje na riešení sociálnych tém, ktoré boli predtým na okraji záujmu. Vnímame zodpovednosť za všetkých obyvateľov a obyvateľky mesta, najmä tých zraniteľnejších, ako sú ľudia bez domova, ktorí sa nemôžu o seba postarať, príp. nedokážu hájiť svoje záujmy a potreby. Ich životná situácia je často výrazne sťažená a spôsobuje ich nerovné postavenie a sociálnu zraniteľnosť. Niekedy ide o individuálne zlyhania, oveľa častejšie však ide o nedostatočnú záchrannú sieť, či chýbajúcu pomocnú ruku v momente akútnej krízy, ale aj štrukturálne problémy, ako napr. medzigeneračnú chudobu, slabú dostupnosť zdravotníckej starostlivosti a sociálnych služieb, nedostupné bývanie, a pod. Chceme, aby Bratislava bola mestom pre všetkých. Cieľom opatrenia je preto podniknúť viaceré a rôzne kroky, akými sú tvorba komunikačnej stratégie, pravidelné informovanie o aktivitách mesta a organizácií v oblasti a témach bezdomovectva, ako
-------------------------------	--

	aj organizovanie tematických podujatí, aby sme obyvateľom a obyvateľkám mesta viac priblížili túto problematiku, témy s ňou spojené a podnietili tak v ľuďoch viac porozumenia a pochopenia pre ľudí, ktorí sa z rôznych dôvodov ocitli a prebývajú na ulici, resp. nemajú stabilné bývanie. Okrem klasických komunikačných kanálov mesto zakomponuje túto tému aj do pravidelných celomestských podujatí pre obyvateľov a návštevníkov mesta ako sú vianočné trhy či Dni mesta Bratislavy.
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	HMBA, MVO, BKIS
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV NA REALIZÁCIU OPATRENIA A PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA	42 242,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA) 10 400,- € (ostatné bežné výdavky - materiál, priestory, organizácia podujatia apod.) (HMBA)
ÚROVEŇ PRIORITY	vysoká priorita
OBDOBIE REALIZÁCIE	2022-2030
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Vytvorená komunikačná stratégia pre oblasť scitlivovania verejnosti v témach bezdomovectva Počet informačných výstupov HMBA v téme bezdomovectva Počet organizácií pracujúcich s ľuďmi bez domova zapojených do aktivity v rámci Vianočných trhov Počet návštevníkov podujatí pripravených BKIS v spolupráci s organizáciami pracujúcimi s ľuďmi bez domova v rámci Dní mesta Bratislava
AKTIVITY OPATRENIA	A 5.2.6.1 Vytvoriť komunikačnú stratégiu A 5.2.6.2 Pravidelne informovať o aktivitách mesta v téme a v oblasti osvedy prostredníctvom komunikačných kanálov mesta a tlačových správ A 5.2.6.3 Ponúknuť priestor (stánok) na Vianočných trhoch pre tematický stánok v spolupráci s organizáciami pracujúcimi s ľuďmi bez domova A 5.2.6.4 V spolupráci s BKIS a organizáciami pracujúcimi s ľuďmi bez domova pripraviť tematický program pre verejnosť počas Dní mesta Bratislava

OPATRENIE 5.2.7**BUDOVANIE KVALITNÝCH ĽUDSKÝCH ZDROJOV PRE PRÁCU S ĽUĎMI BEZ DOMOVA**

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS	Ľudské zdroje sú okrem financií neoddeliteľnou zložkou potrebnou na efektívnu prácu s ľuďmi bez domova. V Bratislave už dlhodobo evidujeme nedostatok personálu v sociálnych službách. Táto práca je veľmi náročná a je dôležité, aby personál, najmä sociálni a zdravotní pracovníci, ktorí pracujú s ľuďmi bez domova boli adekvátne kvalifikovaní, motivovaní, s citlivým prístupom k cieľovej skupine a dobrými komunikačnými schopnosťami. Mnoho absolventov sociálnej práce sa po ukončení štúdia rozhodne nepokračovať v praxi, alebo si vyberú inú cieľovú skupinu. Preto je cieľom tohto opatrenia podchytiť a scitlivieť študentov a študentky, potenciálnych budúcich pracovníkov v oblasti sociálnych služieb tak, že sa im priblíži kontext problematiky a práce s ľuďmi bez domova v kombinácii s prácou v teréne a najnovšími poznatkami či prístupmi v medzinárodnom meradle. Okrem toho je tiež potrebné rozvíjať kapacitu a informovanosť o tejto problematike a cieľovej skupine aj u ľudí pracujúcich na úradoch za účelom ľahšej spolupráce s poskytovateľmi vybraných sociálnych služieb, príp. s cieľovou skupinou ľudí bez domova.
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT		HMBA, MČ, MVO, školy
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV REALIZÁCIU OPATRENIA PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA ÚROVEŇ PRIORITY OBDOBIE REALIZÁCIE MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	NA A	81 648,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA) 48 320,- € (ostatné bežné výdavky - materiál, vzdelávanie, podujatia apod.) (HMBA) vysoká priorita 2023-2030 Počet zorganizovaných odborných workshopov a školení pre zamestnancov samosprávy a poskytovateľov sociálnych služieb v tematických oblastiach Počet zapojených študentov a študentiek v programe na rozvíjanie odborných kapacít práce s ľuďmi bez domova v spolupráci s vysokými školami Počet zorganizovaných podujatí so základnými a strednými školami v rámci informovania o téme ľudí bez domova

AKTIVITY OPATRENIA	A 5.2.7.1 V spolupráci s odborníkmi podporiť organizáciu workshopov a školení pre zamestnancov samosprávy a poskytovateľov sociálnych služieb v tematických oblastiach A 5.2.7.2 Nadviazať spoluprácu s vysokými školami a podporiť programy na rozvíjanie odborných kapacít v oblasti práce s ľuďmi bez domova A 5.2.7.3 Podporiť šírenie povedomia v téme ľudí bez domova na stredných a základných školách
-------------------------------	--

ŠPECIFICKÝ CIEĽ 5.3 PODPOROVAŤ ZDOSTUPNENIE POTREBNEJ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI PRE ĽUDÍ BEZ DOMOVA V SYNERGII SO SOCIÁLNYMI SLUŽBAMI KRÍZOVEJ INTERVENČIE

KRÁTKY POPIS CIEĽA	Okrem sociálnych služieb a bývania ľudia bez domova akútne potrebujú dostupnú zdravotnú starostlivosť. Mnohí sú v dôsledku ich životnej situácie a neliečenia v zlom zdravotnom stave (problémy s nohami, srdcom a tlakom; psychické problémy apod.), ktorý sa postupne zhoršuje. Ľudia bez domova sú však obvykle dlžníkmi na zdravotnom poistení, a preto v súčasnosti nemajú nárok na inú ako bezodkladnú zdravotnú starostlivosť a v dôsledku stigmatizácie často nedostanú (napr. sami nevyhľadajú) ani základnú zdravotnú starostlivosť. Problémom je tiež nedostatok financií na zaplatenie vyšetrení či zdravotníckych úkonov, príp. úhradu za lieky alebo to, že nemajú žiadneho obvodného lekára (bez svojho obvodného lekára je každý desiaty človek sčítaný v zariadení). Chýbajú všeobecní aj špecializovaní zdravotníci a lekári, najmä psychiatri a psychiatrická pomoc v kombinácii s nízkoprahovým prístupom v oblasti zdravia v kontexte ľudí bez domova. Zlý, resp. zhoršený zdravotný stav a nedostupnosť zdravotnej starostlivosti, bráni ľuďom bez domova v návrate do pôvodného, či v nájdení nového zamestnania s čím súvisí finančné zaistenie, ktoré je prvým krokom k nájdeniu si stáleho bývania. Zdravotné problémy ľudí bez domova a nedostupnosť zdravotnej starostlivosti, ako aj jej prepojenie so sociálnou starostlivosťou sú pomenované v analýze KPSS, SWOT analýze a Národných prioritách rozvoja sociálnych služieb 2020-2030 (priorita č. 2). Cieľom je preto v spolupráci s relevantnými aktérmi v meste (MČ, MVO, BSK, vysoké školy, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, potenciálni donori) posilniť spoluprácu sociálnych a zdravotných služieb v oblasti nových prístupov v zdravotníctve v kontexte ľudí bez domova, vybudovať sieť spolupracujúcich zdravotných odborníkov a zriadiť chýbajúcu službu nízkoprahovej ordinácie prepojenú s koordináciou nízkoprahovej terénnej medicíny.
---------------------------	---

**MERATEĽNÝ
UKAZOVATEĽ¹³**

Počet vzdelávacích aktivít pre zamestnancov sociálnych a zdravotných služieb; počet pracovníkov poskytujúcich zdravotné služby pre ľudí bez domova; Zriadenie nízkoprahovej ordinácie prepojenej s koordináciou nízkoprahovej terénnej medicíny

OPATRENIA

O 5.3.1 – Posilnenie spolupráce a vzdelávania zamestnancov sociálnych a zdravotných služieb v oblasti zdravia a prístupov k cieľovej skupine

O 5.3.2 – Vybudovanie siete spolupracujúcich odborníkov z oblasti zdravia pre ľudí bez domova

O 5.3.3 – Zriadenie nízkoprahovej ordinácie prepojenej s koordináciou nízkoprahovej terénnej medicíny pre ľudí bez domova

OPATRENIE 5.3.1

**POSILNENIE SPOLUPRÁCE A VZDELÁVANIA
ZAMESTNANCOV SOCIÁLNYCH A ZDRAVOTNÝCH
SLUŽIEB V OBLASTI ZDRAVIA A PRÍSTUPOV K CIEĽOVEJ
SKUPINE**

**KRÁTKY
OPATRENIA**

POPIS

Cieľom opatrenia je medzirezortná spolupráca medzi sociálnym a zdravotným sektorom v kontexte vzdelávania zamestnancov v oblasti zdravia a prístupov k cieľovej skupine ľudí bez domova. Ľudia bez domova tvoria cieľovú skupinu so špecifickými potrebami. Pri jednaní s ľuďmi bez domova je v mnohých prípadoch potrebné minimalizovať bariéry v komunikácii, formálnej a fyzickej dostupnosti služby a zvoliť špecifický prístup (napr. harm reduction) z dôvodu absencujúcich prostriedkov na liečbu. Zároveň je prvý alebo opakovaný kontakt človeka bez domova s lekárom častokrát sprostredkovaný skrz sociálneho pracovníka, s ktorým má už nadviazaný vzťah, ktorý ho pozná a zohráva tak dôležitú rolu mediátora pri sprevádzaní klienta do zdravotníckeho zariadenia či komunikácií zdravotného stavu klienta lekárovi alebo inému zdravotnému odborníkovi. Cieľom opatrenia je nastaviť vzájomnú komunikáciu, ponúknuť vzdelávanie a orientáciu v sociálnych témach ako aj harm-reduction prístupov ako pre pracovníkov sociálnych, tak aj zdravotných služieb.

**ZODPOVEDNÝ
SUBJEKT**

HMBA, MVO, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, univerzity

PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV NA REALIZÁCIU OPATRENIA A PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA	54 432,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA) 72 800,- € (ostatné bežné výdavky - školenia, workshopy apod.) (HMBA)
ÚROVEŇ PRIORITY	vysoká priorita
OBDOBIE REALIZÁCIE	2023-2030
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Vypracovaný plán workshopov s odborníkmi Vypracovaná ponuka školení v oblasti harm reduction Počet zorganizovaných workshopov a školení o nových prístupoch v oblasti zdravia v kontexte ľudí bez domova, vrátane harm reduction prístupov Počet účastníkov vzdelávacích aktivít Spolupráca s UNB a NePoSS na školeniach zamestnancov Počet školení pre zamestnancov
AKTIVITY OPATRENIA	A 5.3.1.1 Podporiť organizáciu workshopov na výmenu skúseností a nových prístupov v oblasti zdravia v kontexte ľudí bez domova A 5.3.1.2 Inicovať ponuku školení v oblasti harm reduction prístupov A 5.3.1.3 V spolupráci s UNB a NePoSS zabezpečiť ponuku školení pre sociálnych pracovníkov v nemocniciach zameraných na služby a prístup k ľuďom bez domova

OPATRENIE 5.3.2

VYBUDOVANIE SIETE SPOLUPRACUJÚCICH ODBORNÍKOV Z OBLASTI ZDRAVIA PRE ĽUDÍ BEZ DOMOVA

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS
	V Bratislave evidujeme v nadväznosti na problematiku a v kontexte dostupnosti zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova nedostatok všeobecných a špecializovaných lekárov, príp. iných zdravotných odborníkov. Cieľom opatrenia je preto vytvoriť sieť odborníkov všeobecného a špecializovaného lekárstva, s ktorými by mohla byť nadviazaná spolupráca za účelom zlepšovania zdravotného stavu ľudí bez domova, ktorý je predispozíciou na ceste k ukončovaniu bezdomovectva.

ZODPOVEDNÝ SUBJEKT	HMBA, BSK, MVO, poskytovatelia zdravotných služieb
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV NA REALIZÁCIU OPATRENIA A PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA	45 360,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA)
ÚROVEŇ PRIORITY	stredná priorita
OBDOBIE REALIZÁCIE	2023-2030
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	Vypracovaná analýza možností spolupráce s BSK, poskytovateľmi zdravotných služieb a organizáciami pracujúcimi s ĽBD Vytvorený a pilotovaný koncept externej spolupráce s odborníkmi v oblasti zdravia v kontexte ľudí bez domova Vytvorený zoznam odborníkov všeobecného a špecializovaného lekárstva, s ktorými by v budúcnosti mohla byť nadviazaná spolupráca Počet odborníkov v oblasti všeobecného a špecializovaného lekárstva, s ktorými bola iniciovaná alebo nadviazaná spolupráca
AKTIVITY OPATRENIA	A 5.3.2.1 Zmapovať možnosti spolupráce s BSK, poskytovateľmi zdravotných služieb a organizáciami pracujúcimi s ľuďmi bez domova A 5.3.2.2 Podporiť vytvorenie a pilotovanie konceptu externej spolupráce s odborníkmi v oblasti zdravia pre ľudí bez domova A 5.3.2.3 Vytvoriť sieť (zoznam) odborníkov v oblasti psychiatrie, gynekológie, urológie, stomatológie, adiktológie, všeobecného lekárstva, iné (podľa možností a záujmu)

OPATRENIE 5.3.3**ZRIADENIE NÍZKOPRAHOVEJ ORDINÁCIE PREPOJENEJ S KOORDINÁCIOU NÍZKOPRAHOVEJ TERÉNEJ MEDICÍNY PRE ĽUDÍ BEZ DOMOVA**

KRÁTKY OPATRENIA	POPIS	Komplikácie súvisiace s nedostatočným príjmom, absenciou alebo povahou ubytovania a predovšetkým dlhmi na zdravotnom poistení predstavujú pre ľudí bez domova prekážky v prístupe k zdravotnej starostlivosti. Bez včasnej a adekvátnej liečby, a častokrát iba drobných zákrokov hrozí dlhodobé zhoršenie zdravotného stavu až ohrozenie na živote. Zároveň to predstavuje riziko zvyšovania odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby v zariadení, príp. neodkladnú zdravotnú starostlivosť, čo v konečnom dôsledku predstavuje omnoho vyššie náklady pre verejné financie. Zámerom opatrenia je preto zriadiť nízkoprahovú ambulanciu prepojenú na nízkoprahovú terénnu medicínu, ktorej cieľom je poskytnúť ľuďom bez domova včasnú intervenciu v bezpečnom, resp. ich prirodzenom prostredí za účelom predchádzania zhoršovaniu ich zdravotného stavu.
ZODPOVEDNÝ SUBJEKT		HMBA, BSK, MVO, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, vysoké školy
PREDPOKLADANÁ VÝŠKA POTREBNÝCH FINANČNÝCH ZDROJOV	NA	6 804,- € celkovo (mzdové výdavky) (HMBA)
REALIZÁCIU OPATRENIA	A	70 000,- € (výdavky na zabezpečenie priestorov nízkoprahovej ordinácie) (HMBA)
PREDPOKLADANÉ ZDROJE KRYTIA		
ÚROVEŇ PRIORITY		vysoká priorita
OBDOBIE REALIZÁCIE		2023-2024
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ		Vypracovaný projekt partnerskej spolupráce v oblasti finančnej podpory zriadenia a realizácie nízkoprahovej ordinácie prepojenej s koordináciou terénnej medicíny pre ľudí bez domova Podpísané memorandum o spolupráci na projekte nízkoprahovej ordinácie s partnermi projektu Zabezpečenie vhodného priestoru pre účely nízkoprahovej ordinácie Zriadenie nízkoprahovej ordinácie prepojenej s koordináciou nízkoprahovej terénnej medicíny
AKTIVITY OPATRENIA		A 5.3.3.1 Preskúmať možnosti partnerskej spolupráce v oblasti finančnej podpory zriadenia a realizácie projektu nízkoprahovej ordinácie prepojenej s koordináciou terénnej medicíny pre ľudí bez domova.

A 5.3.3.2 Podporiť získanie vhodných priestorov, resp. zariadenia pre účely nízkoprahovej ordinácie

A 5.3.3.3 Zriadenie nízkoprahovej ordinácie prepojenej s koordináciou nízkoprahovej terénnej medicíny